gemeente Rheden

11/15/2022

Veiligheidsanalyse 2022

Gemeente Rheden

Marlijn Bijker

Inhoudsopgave

1. Inleiding en aanleiding 2
1.1 Doelstelling en opdracht voor de gemeenteraad 2
1.2 Leeswijzer 2
2. Coalitieakkoord 2022-2026 en landelijke/regionale ontwikkelingen 3
2.1 Coalitieakkoord 2022-2026 3
2.2 Regionale ontwikkelingen 3
2.3 landelijke ontwikkelingen 4
3. Evaluatie integraal veiligheidsplan 2021-2022 6
3.1 Arbeidsmigranten 6
3.2 Personen met verward gedrag 6
3.3 Evaluatie jeugdaanpak 7
3.4 Ondermijning 7
3.5 Actualiteit en langdurige crisis 8
4. Resultaten veiligheidsmonitor 2019 9
5. Hoofdlijnen en aandachtspunten cijfermatige analyse 14
5.1 Cijfers politie 14
5.2 Cijfers VGGM meldpunt WvGGZ 15
5.3 Cijfers Stichting Veilig Thuis 15
5.4 Cijfers Veiligheidshuis 2019-2021 16
5.5 Cijfers Halt 16
5.6 Cijfers ondermijning 17
6. Voorgestelde prioriteiten integraal veiligheidsbeleid 2023-2026 19

1. Inleiding en aanleiding

Voordat aan de slag gegaan wordt met een nieuw Integraal Veiligheidsbeleid 2023-2026 voor de gemeente Rheden is het gebruikelijk om kort stil te staan en te evalueren hoe het de afgelopen jaren gegaan is. Is het beleid zoals bedacht uitgevoerd en belangrijker nog heeft het effect in de maatschappij van de gemeente Rheden gehad. Naast evalueren zal in deze veiligheidsanalyse ook de actuele veiligheidscijfers bestudeerd worden. Door middel van de Veiligheidsmonitor zijn de inwoners bevraagd naar de subjectieve veiligheid op verschillende aspecten, zoals overlast, leefbaarheid en slachtofferschap. Verder worden de objectieve cijfers geanalyseerd. Hiervoor worden de cijfers van de politie, het Veiligheidshuis, Halt en onze eigen cijfers van ondermijning gebruikt. Aan het einde van deze evaluatie en analyse volgt een korte conclusie, waarbij vooruit gekeken wordt naar de komende vier jaar.

1.1 Doelstelling en opdracht voor de gemeenteraad

Het maken van een integraal veiligheidsbeleid wordt genoemd in de Politiewet, artikel 38b. Daarin staat dat de gemeenteraad ten minste 1x in de vier jaar de doelen vast stelt die de gemeente op het terrein van veiligheid nastreeft door de handhaving van de openbare orde en de hulpverlening van de politie. Het doel is om de kaders voor de komende vier jaar te schetsen en de prioriteiten weer te geven. Focus leidt immers tot effectiviteit. Vanuit het CCV (het Centrum voor Criminaliteitspreventie) wordt geadviseerd om maximaal 5 prioriteiten aan te wijzen. Deze prioriteiten zullen voortvloeien uit deze analyse en de actualiteit.

1.2 Leeswijzer

In deze analyse zal eerst stil gestaan worden het coalitieakkoord en de landelijke en regionale ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt het integraal veiligheidsplan 2021-2022 geëvalueerd. Ook wordt hierin een korte samenvatting gegeven van de evaluatie jeugdaanpak 2022. In hoofdstuk 4 worden de cijfers van Veiligheidsmonitor besproken en in hoofdstuk 5 de belangrijkste objectieve cijfers van onze veiligheidspartners. Dan wordt in hoofdstuk 7 deze veiligheidsanalyse afgesloten met een aantal conclusies die we kunnen meenemen naar het nieuw op te stellen integraal veiligheidsbeleid.

2. Coalitieakkoord 2022-2026 en landelijke/regionale ontwikkelingen

Voor het maken van nieuw beleid is het ook belangrijk om te bekijken welke thema's opgenomen zijn in andere beleidsdocumenten. Hierbij wordt zowel lokaal, regionaal als landelijk gekeken. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste thema's op het gebied van veiligheid uit deze documenten. Deze onderwerpen zullen hier niet geanalyseerd worden, maar dienen puur als oriëntatie en aansluiting.

2.1 Coalitieakkoord 2022-2026

In het coalitieakkoord 2022-2026 zijn de volgende punten omtrent veiligheid benoemd:

- Wij willen met elkaar een samenleving zijn waarin inwoners en bezoekers zich veilig voelen. Het gevoel van veiligheid is een belangrijk onderdeel van de kwaliteit van onze leefomgeving.
- Wij gaan samen met inwoners en instellingen een leefbaarheids- en veiligheidsaanpak opstellen, waarbij wij starten in de meest kwetsbare wijken.
- Onderdrukking, uitbuiting en uitsluiting, worden door ons met kracht bestreden.
- Wij hebben aandacht voor de vroegtijdige signalering van kindermishandeling, wij zijn alert op mensenhandel en treden op tegen drugshandel (en de daarmee samenhangende overlast).
- Waar nodig ontwikkelen wij een gerichte aanpak en versterken wij de handhaving.
- Wij bieden een veilige opvang voor vluchtelingen en zetten ons actief in om de integratie en participatie van statushouders, zowel lokaal als regionaal, te stimuleren.
- Wij blijven ons inzetten voor bestrijding van ondermijning en ook voor de bestrijding van cybercriminaliteit.
- Veiligheidsmaatregelen toetsen we op proportionaliteit en privacy-effecten.

2.2 Regionale ontwikkelingen

Veiligheidsstrategie en meerjarenbeleidsplan politie Oost-Nederland 2019-2022

De Veiligheidsstrategie van 2019-2022 Oost-Nederland benoemd een viertal thema's, waarbinnen de samenwerking voornamelijk wordt gezocht.

De thema's zijn:

- Kwetsbare personen (zorg en veiligheid) met in 2019 en 2020 aandacht voor mensen met verward gedrag en jongeren die doorgroeien naar zware, bovenlokale criminele netwerken.

- Ondermijning met daarin de doelen voor het tegengaan van ondermijning, hennepteelt en de integrale aanpak Outlaw Motor Gangs.
- Cybercrime/gedigitaliseerde criminaliteit voor 2019 en 2020 in kaart brengen van de verschuivende criminaliteit, partners en kennis (onder andere in het bedrijfsleven) en brede deskundigheidsbevordering.
- Informatievoorziening waarin een visie voor informatiedeling, een goede informatiepositie en intelligence projecten centraal staan.

2.3 landelijke ontwikkelingen

Landelijke veiligheidsagenda 2019-2022

In de landelijke Veiligheidsagenda 2019-2022 zijn de volgende beleidsondernemingen benoemd:

- Ondermijning
- Mensenhandel
- Cybercrime en online seksueel kindermisbruik
- Executie (het ten uitvoer brengen van opgelegde straffen)

Landelijke thema's die geen beleidsdoelstellingen hebben maar wel aandacht behoeven zijn:

- Bestrijding terrorisme en extremisme
- High Impact Crimes en mobiel banditisme
- Kindermishandeling en huiselijk geweld (Programma 'Geweld hoort nergens thuis')
- Personen met verward gedrag
- Lokaal en landelijk gezag

De meeste van deze thema's spelen zowel op lokaal, regionaal als landelijk niveau.

Daarnaast zijn er een aantal wetgevingstrajecten die van invloed kunnen zijn op het plan van de komende jaren. Dit zal in de gaten gehouden worden wanneer dit speelt.

Wetgeving

- Bibob wet per oktober 2022
- Prostitutiewet in de maak
- Geweldsmiddelen BOA's
- Pilot weetteelt
- Wet publieke gezondheid (coronawet)
- Wet verplichte GGZ

Coronapandemie

Hoewel de coronapandemie van enorme invloed is op ons land, onze maatschappij, organisatie van de gemeente Rheden en de afdeling veiligheid, zijn deze maar beperkt te analyseren met cijfers, maar vormt ze een belangrijke duiding van onder andere politiecijfers. Het is echter geen ongefundeerde

aanname dat corona ook de komende tijd nog veel van ons vraagt en in die zin ook tot de prioriteiten behoort.

Vluchtelingenproblematiek

De oorlog in Oekraïne (2022) zorgt voor een nieuwe vluchtelingenstroom. Vluchtelingen die geen asiel aanvragen en daardoor dus niet in de huidige asielprocedure vallen. Het Rijk heeft de gemeenten, onder coördinatie van de veiligheidsregio's, aangewezen om te zorgen voor de opvang van deze vluchtelingen. In korte tijd zijn allerlei opvangplekken in gericht en nog steeds worden nieuwe langdurige opvangplekken geopend. Een hele nieuwe taak voor de gemeente ontzettend veel capaciteit vraagt van vele beleidsterreinen.

Naast de vluchtelingen uit Oekraïne is door de woningnood en te weinig AZC's ook gebleken dat we de normale instroom van vluchtelingen niet aankunnen als land. Ook daarvoor worden door het Rijk noodgrepen bedacht en zodoende is voor 2 weken in het Klooster in De Steeg een crisisnoodpvang ingericht om het aanmeldcentrum Ter Apel te ontlasten. Een mega opgave wat mogelijkerwijs niet de laatste zal zijn.

3. Evaluatie integraal veiligheidsplan 2021-2022

Het Veiligheidsplan 2021-2022 spitst zich vooral toe op de aanpak van de sociale onveiligheid en openbare orde. De voorgestelde prioriteiten zijn:

- Specifieke doelgroepen: arbeidsmigranten, personen met verward gedrag en jeugd
- Aanpak ondermijnende activiteiten: zorgfraude en bedrijventerreinen
- Actualiteit en langdurige crisis: voorlopig nog Covid-19.

3.1 Arbeidsmigranten

De gemeenteraad heeft in het voorjaar van 2020 de visie op ‘Huisvesting arbeidsmigranten en zorgcliënten in balans” aangenomen, waarbij er meer aandacht wordt gevraagd voor deze doelgroep om te voorkomen dat er problemen ontstaan of beheersbaar blijven.

Sindsdien heeft de raad op 28 september 2021 het ontwerpbestemmingsplan Parapluplan huisvesting arbeidsmigranten en bijzondere woonvormen vastgesteld. Op 9 maart 2021 heeft het college beleidsregels vastgesteld voor het onderwerp huisvesting van arbeidsmigranten.
Beide besluiten zorgen er voor dat nieuwvestigingen en uitbreidingen eerst getoetst worden aan de beleidsregels en het paraplu bestemmingsplan. Zo kunnen er in Velp en De Steeg geen nieuwe locaties meer bijkomen.

Naast deze besluiten zijn er in de afgelopen tijd ook twee integrale controles geweest op de locaties om zodoende zicht te blijven houden op wat er speelt. Uiteraard is er met elke locatie contact geweest en hebben er bezoeken plaatsgevonden.

In 2022 zijn twee panden van doelgroep veranderd. De één is een AZC geworden en de ander wordt omgebouwd voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Ten slotte is door een brand aan de Willemstraat een derde groot huisvestingspand niet meer in gebruik. Dat maakt dat we in de hele gemeente Rheden ineens nog maar drie grote arbeidsmigrantenpanden hebben. Een beheersbaar aantal en ook in evenwicht met het aantal arbeidsmigranten dat in onze eigen gemeente aan het werk is.

3.2 Personen met verward gedrag

Per 1 januari 2020 is de Wet verplichte GGZ in werking getreden. Doel van deze wet is dat mensen bij wie een psychische stoornis leidt tot gedrag dat ernstig nadeel (gevaar) veroorzaakt voor henzelf of voor anderen en waarbij eerdere vrijwilliger vormen van zorg niet mogelijk bleken toch verplichte zorg geboden wordt. Dit kan doormiddel van het opleggen van een crisismaatregel door de burgemeester of door het afgeven van een zorgmachtiging door een rechter.

Binnen onze gemeente hebben wij momenteel een klein team van een drietal consulenten dat specifiek meldingen van personen met verward gedrag, huiselijk geweld en/of kindermishandeling behandelt en weten welke ketenpartners in het zorg en veiligheidsdomein in deze casuïstiek betrokken moet worden.

3.3 Evaluatie jeugdaanpak

In 2022 is de jeugdaanpak geëvalueerd en dat resulteert in een uitgebreid rapport. De evaluatie is gedaan aan de hand van deskresearch, interviews met professionals en gesprekken met jongeren. Het rapport sluit af met de volgende conclusies en aanbevelingen:

Conclusies

- Aanpak sluit aan bij wat nodig is
- Inzet in verhouding tot problematiek
- Afspraken zijn helder geformuleerd, maar niet bij iedereen bekend
- Beschikbare informatie kan beter worden benut
- Ontbreekt plan voor de toekomst

Aanbevelingen

- Wees waakzaam: gebruik overzichten om vooruit te kijken en te anticiperen
- Wees voorbereid: zorg er voor dat situaties op voorhand besproken worden
- Kijk verder dan huidige opzet: gaat het goed, leg dan accent op preventie. Bij veel overlast beweeg naar repressie
- Denk na over alternatieven: blijf altijd kijken naar passende methodieken
- Zorg voor positieve aandacht: deel ook positieve ervaringen met de jeugd

3.4 Ondermijning

De gemeente heeft een duidelijke taak: werken aan een geloofwaardige en eerlijke samenleving en overheid, waarbij de gemeente, in gezamenlijkheid met haar partners de regels controleert en handhaaft en niet samenwerkt met criminelen. De afgelopen twee jaar zouden we ons richten op:

1. Aanpak veilige bedrijventerreinen

   In 2021 en 20222 is op bedrijventerrein De Beemd in Velp het project Theseus uitgevoerd. Het doel van het project is om de bedrijventerreinen veiliger en weerbaarder te maken tegen ondermijnende criminaliteit, door het inkleuren van witte vlekken en door het uitvoeren van controles en verstrekken van informatie. Om dit te bewerkstelligen is voor de start van de controles data verzameld. Deze data is gebundeld in een Excelbestand bestaat uit informatie van de Kamer van Koophandel, RDW, Liander, Omgevingsdienst Regio Arnhem, Landelijk Meldpunt Afvalstoffen en informatie die bij gemeente, toezichthouders en/of Boa’s bekend is. Een Word-bestand is bijgehouden met gedetailleerdere informatie en informatie van websites, sociale media etc. Tijdens de expertsessie zijn alle locaties besproken en is bepaald welke locaties groen en

welke locaties wit werden. Van de groene locaties was al bekend welk bedrijf er gevestigd is. Deze zijn bezocht in het kader van preventie en het creëren van bewustwording. Bij de witte controles heeft een algehele controle plaatsgevonden waarbij elke ruimte van het pand bekeken is.
Door het project Theseus hebben we een goed beeld gekregen van wat er zich afspeelt op bedrijventerrein De Beemd. Echter is op een aantal panden en garageboxen nog geen zicht gekregen. Later in 2022 heeft daar een nieuwe integrale controle plaatsgevonden. In een van deze panden is bij deze controle een grote hoeveelheid hard- en softdrugs gevonden.

2. Ontwikkelen aanpak zorgfraude
   Regionaal is er vanuit het RIEC Oost-Nederland, samen met RIEC Limburg, RIEC Noord en RIEC Noord-Holland een factsheet gemaakt over zorgcriminaliteit (zorgfraude met een link naar criminaliteit) met daarin praktische informatie en een handelingsperspectief voor gemeenten. Ook zit er een signalenkaart bij, waarmee medewerkers van gemeenten en andere partners zorgcriminaliteit makkelijker kunnen herkennen. Verder zijn er ideeën om te komen tot een apart regionaal zorgfraude-casusoverleg/infoplein.

   Ook heeft er een afstudeeronderzoek plaatsgevonden op dit onderwerp. Zorgfraude is volgens de geïnterviewde respondenten weldegelijk aanwezig. Door een hoge controlekans, detectiekans en sanctionering is het minder interessant voor zorgaanbieders om te frauderen. Met name de aanwezigheid van een toezichthouder WMO en jeugd kan hier veel invloed op hebben volgens het onderzoek. Vanaf halverwege 2022 is deze binnen de gemeente Rheden aangesteld. Andere aanbevelingen zijn een periodiek intern overleg instellen, duidelijk procesafspraken maken, een lokaal meldpunt zorgfraude inrichten en aansluiten bij externe netwerken zoals informatie knooppunt zorgfraude (IKZ).

3.5 Actualiteit en langdurige crisis

Naar aanleiding van de coronapandemie is dit thema ‘actualiteit en langdurige crisis’ op genomen, waarin de actualiteit in de gaten gehouden wordt, en waarin tijdig én snel geschakeld kan worden. Ook de afgelopen twee jaar is weer duidelijk geworden wat crisissen voor een impact hebben op de capaciteit van de gemeente en dan vooral op het veiligheidsteam. Corona is er nog steeds en zoals eerder beschreven is de vluchtelingenproblematiek ook niet zomaar opgelost. Daarnaast vergt een brand zoals de Willemstraat te Velp ook veel aandacht van het team. Het blijft dus uiterst belangrijk om ons te blijven voorbereiden om ontwikkelingen en crises.
Ook boerenprotesten en andere demonstraties nemen steeds meer toe en vergen veel capaciteit van het team. Waar de gemeente Rheden er af en toe 1 in het jaar had zijn er tegenwoordig veel meer aanvragen van demonstraties.

4. Resultaten veiligheidsmonitor 2019

Door middel van het uitvoeren van de Veiligheidsmonitor zijn de inwoners van de gemeente Rheden betrokken bij het opstellen van het integraal veiligheidsbeleid. Echter is vanwege bezuinigingsmaatregelen besloten om de enquête 1x in de 4 jaar te houden, waardoor de cijfers nu nog dateren uit 2019.

De enquête geeft aan wat het veiligheidsbeeld en het veiligheidsgevoel is van de inwoners, welke veiligheidsthema's belangrijk zijn, welke thema's een probleem zijn en op welke wijze deze problemen zich uiten in de gemeente. In totaal zijn 2.305 inwoners via een steekproef gevraagd om deel te nemen het onderzoek waarbij 1.103 inwoners de enquête hebben ingevuld.

Ontwikkeling leefbaarheid en veiligheid in Rheden 2017 -2019

De leefbaarheid in de woonbuurt is tussen 2017-2019 toegenomen. Dit komt tot uiting in een hoger rapportcijfer voor de leefbaarheid in woonbuurt in vergelijking tot 2017. Ook zijn inwoners positiever over het functioneren van de gemeente op het gebied van de aanpak van veiligheid en leefbaarheid. Inwoners zijn ook positiever geworden over de veiligheid in de woonbuurt. Inwoners zijn meer sociaal-preventief gedrag gaan vertonen, om zo criminaliteit te voorkomen. De negatieve ontwikkeling is dat het slachtofferschap van cybercrime is toegenomen.

Leefbaarheid woonomgeving

Hoe wordt de leefbaarheid ervaren? Denk hierbij aan de fysieke omgeving, sociale cohesie en sociale omgeving. Inwoners beoordelen de leefbaarheid in de buurt met een 7,5; dit is een vooruitgang ten opzichte van 2017. Inwoners zijn ook positiever over het functioneren van de gemeente op het gebied van de aanpak van veiligheid en leefbaarheid

Twee op de tien inwoners van de gemeente Rheden zijn de afgelopen 12 maanden actief geweest om de eigen buurt te verbeteren. Bijna acht op de tien inwoners voelen zicht verantwoordelijk voor de veiligheid en leefbaarheid in de buurt. Aandachtspunt blijft het voorzieningenniveau voor jongeren, waar laag wordt gescoord, denk bijvoorbeeld aan de JOP (Jongeren Ontmoetingsplekken).

Onderwerp	Aandachtspunten	% eens[1]
Leefbaarheid woonbuurt	Goede voorzieningen voor jongeren.	18%
	In de buurt zijn de wegen, paden en pleintjes goed onderhouden.	68%
	In de buurt zijn perken, plantsoenen en parken goed onderhouden.	69%

[1] Percentage gegeven van de antwoorden niet mee eens en helemaal niet mee eens.

Beleving overlast

Waarvan wordt de meeste overlast ervaren? Denk hierbij aan fysieke overlast, sociale overlast en verkeersoverlast. Net zoals in 2017 ondervindt iets minder dan de helft (45%) van de inwoners overlast. In de Veiligheidsmonitor komt vooral verkeersoverlast naar voren als bron van overlast. Daarnaast ervaren de inwoners fysieke verloedering als overlast (hondenpoep scoort het hoogst). Sociale overlast wordt het minst ervaren door inwoners. In 2019 geven inwoners dezelfde top 3 van problemen die volgens hen moeten worden aangepakt als in 2017, namelijk 1) te hard rijden, 2) hondenpoep en 3) parkeerproblemen. Opvallend is dat drie op de tien inwoners wel eens te maken hebben gehad met personen met verward gedrag. De meest voorkomende vorm van overlast die personen met verward gedrag veroorzaken is alcohol- of drugsgerelateerd, 2 procent ondervindt veel overlast van deze personen.

Onderwerp	Aandachtspunten	% overlast[2]
Beleving overlast	Verkeersoverlast: Te hard rijden / parkeerproblemen	71% / 50%
	Fysieke overlast: verloedering	24%
	Sociale overlast: door buurtbewoners /jongeren	31% / 29%

Veiligheidsbeleving

Onder veiligheidsbeleving wordt het veiligheidsgevoel verstaan. Tussen 2013 en 2019 voelen de inwoners van Rheden zich steeds veiliger in de eigen buurt; de onveiligheidsgevoelens zijn in alle referentiegebieden in die periode gedaald. De inwoners van de gemeente Rheden voelen zich wel iets minder veilig ten opzichte van de inwoners in de gemeenten van Veiligheidsregio Gelderland Midden (ongeacht de gemeentegrootte).

16% van de inwoners voelt zich wel een onveilig in de eigen buurt (ten opzichte van 18% in 2017). De bewoners van Velp Zuid voelen zich in vergelijking met de andere wijken zich vaker onveilig (26%). Het gemiddelde veiligheidscijfer voor de eigen woonomgeving wordt gewaardeerd met een 7,4 (in 2017; 7,3)

De inwoners geven aan dat ze de grootste kans hebben om te worden opgelicht via het internet, gevolgd door slachtoffer te worden van een woninginbraak. De locatie waar men zich het onveiligste voelt is vooral bij plekken waar groepen jeugd zich bevinden.

Onderwerp	Aandachtspunten	Percentage
Veiligheidsbeleving	Vraag 1: Oplichting via internet	14%
	Woninginbraak	9%
	Zakkenrollerij	2%
	Vraag 2: Plekken met groepen jongeren	30%

[2] Percentage gegeven van de antwoorden komt wel eens voor'' en ''veel overlast.

	Uitgaansgelegenheden	16%
	Openbaar vervoer	14%

Slachtofferschap

Bij slachtofferschap gaat het om het werkelijk aantal keren dat men de afgelopen jaar slachtoffer is geweest van criminaliteit (en waar eventueel ook aangifte van gedaan is). Denk hierbij aan vermogensdelicten (zoals woninginbraak en diefstallen), geweldsdelicten, vernielingen en cybercrime[3]. In het totaal ondervinden de meeste inwoners slachtofferschap via cybercrime(13%) gevolgd door vermogenscriminaliteit [4] het meest en geweldsdelicten[5].

Onderwerp	Slachtoffer van	% ondervonden criminaliteit	% aangifte gedaan
Slachtofferschap	Vermogensdelicten	8,3%	56%
	Vernielingen	4,3%	31%
	Cybercrime	13,1%	15%
	Geweldsdelicten	1%	67%

Respectloos gedrag

Met respectloos gedrag wordt gedrag bedoeld waarbij de grenzen van fatsoen worden overschreden. Inwoners van Rheden worden het meest respectloos bejegend door onbekenden op straat. Ten opzichte van 2017 zijn kleine verschuivingen waarneembaar.

Onderwerp	Respectloos gedrag	% 2017	% 2019
	Onbekenden op straat	17%	18%
	Personeel van winkels of bedrijven	9%	12%
	Onbekenden in het openbaar vervoer	11%	10 %
	Personeel van overheidsinstanties	10%	8%
	Bekenden zoals partner, familie of vrienden	6%	5%

Verdachte situaties

Bij dit onderwerp wordt vooral gekeken naar een melding van verdachte situaties. De volgende vraag is hierbij gesteld: *Heeft u in de afgelopen 12 maanden weleens iets verdachts gezien of meegemaakt in uw woonomgeving?*

Meer dan de helft van de inwoners (58%) heeft geen verdachte situatie meegemaakt in de afgelopen 12 maanden. De verdachte situatie die inwoners het vaakst zien of meemaken, zijn onbekende of verdachte auto's (17%), gevolgd door onbekende personen die zich verdacht gedroegen (15%).

[3] Identiteitsfraude, koop- en verkoopfraude, hacken en cyberpesten.
[4] Woninginbraak, fietsdiefstal, autodiefstal, diefstal uit of vanaf auto, diefstal ander voertuig, zakkenrollerij, beroving (poging tot) en overige diefstal.
[5] Bedreiging, mishandeling en geweld waarbij dader(s) seksuele bedoelding had(den).

Opvallend is wel dat vervolgens de meldingsbereidheid niet heel hoog is, 35% heeft het voorval niet gemeld.

Onderwerp	Opgevallen	Percentage
Verdachte situaties	Onbekende of verdachte auto's	17%
	Personen die zich verdacht gedroegen.	15%
	Aanwijzingen voor drugsgebruik .	10%
Vervolg	**Heeft u dit voorval gemeld, en zo ja, waar?**	
	Nee.	35%
	Met buurtgenoten over gesproken	30%
	Politie benaderd via het algemene nummer 0900 8844	18%
	Een bericht verstuurd naar de Buurt WhatsApp	14%
	Ik heb iets anders gedaan	14%
	Ik ben direct met de verdachte in gesprek gegaan	7%
	Geen antwoord	16%

Bewustzijn

Als laatste is er gekeken naar hoeverre mensen bewust preventieve maatregelen nemen tegen (traditionele) criminaliteit zoals gewelds- of vermogensdelicten. Hierbij is gevraagd welke voorzieningen aanwezig zijn om hun woning en bezittingen te beschermen. In veel gevallen wordt er gebruik gemaakt van technische maatregelen zoals buitenverlichting of extra veiligheidssloten om criminaliteit tegen te gaan.

Maatregel	Percentage
Extra veiligheidsloten of grendels buitendeuren	66%
Buitenverlichting zonder sensor	54%
Buitenverlichting met sensor	51%
Luiken of rolluiken voor ramen en/of deuren	19%
Alarminstallatie in huis	12%
Camerabewaking	11%
Raamsticker of certificaat PKVW	11%

Buurtpreventie

Nieuw in de Veiligheidsmonitor is een vragenblok over de aanwezigheid en het gebruik van verschillende vormen van buurtpreventie, zoals buurt- of burgerwacht, WhatsApp-buurtpreventie, Burgernet of andere vorm van buurtbescherming. De meest voorkomende vorm van buurtpreventie in Rheden is WhatsApp-buurtpreventie. Bijna de helft van de inwoners (46%) geeft aan dat deze vorm van buurtpreventie in hun buurt voorkomt. Twee op de tien inwoners maken hier ook gebruik van.

Wijken/dorpen vergeleken

De wijken/dorpen in Rheden verschillen onderling op het gebied van leefbaar en veiligheid in de buurt. Twee dorpen die op deze vlakken zich positief onderscheiden van de rest van Rheden zijn Ellecom en De Steeg. Bewoners uit deze dorpen zijn onder andere het positiefst over de leefbaarheid in hun buurt, waaronder de sociale cohesie. Dit is terug te zien in de mate waarin men zich inzet en verantwoordelijk voelt voor de veiligheid en leefbaarheid in de buurt. Ook ervaren inwoners uit deze dorpen de minste overlast en voelen ze zich het veiligst in hun buurt.
Een wijk die zich negatief onderscheidt van de rest van Rheden is Velp-Zuid. Bewoners van deze wijk zij het minst positief over de leefbaarheid in de woonbuurt, ook ervaren inwoners relatief veel overlast in deze wijk. Een positieve ontwikkeling is dat sociale overlast ten opzicht van 2017 is afgenomen. In dat jaar ervaarden bewoners van Velp-Zuid naar verhouding nog de meeste sociale overlast. In 2019 wordt de meeste sociale overlast door bewoner van de wijk Dieren-Noord/Laag Soeren ervaren. Ondanks dat op dat punt de mate van overlast is afgenomen, voelen bewoners van Velp-Zuid zich onveiliger in de eigen buurt, in vergelijking tot de rest van de gemeente. Ook heeft een groter deel van de bewoners het idee dat er veel criminaliteit in de buurt voorkomt.

Conclusie

Uit de Veiligheidsmonitor komt naar voren dat de inwoners van de gemeente Rheden over het algemeen positief zijn over de leefbaarheid, de veiligheid in de buurt en over het functioneren van de gemeente. Ook de veiligheidsbeleving is de laatste jaren gestegen. De bewoners nemen bewust preventieve maatregelen en zetten in op sociaal preventief gedrag. Wel geven bewoners enkele aandachtspunten aan met betrekking tot leefbaarheid en specifiek veiligheid. Vooral verkeersveiligheid komt naar voren. Op plekken waar jongeren rondhangen worden door de bewoners van de gemeente als minst veilig ervaren.

De traditionele criminaliteit lijkt plaats te maken voor digitale criminaliteit. Aandacht voor bewustzijn kan hier mogelijk verandering in brengen. Ditzelfde geldt voor aandacht voor verdachte (ondermijnende) situaties waarbij de inwoner in 35% van de gevallen geen melding maakt of een andere actie onderneemt.

5. Hoofdlijnen en aandachtspunten cijfermatige analyse

Voor de cijfermatige analyse worden verschillende relevante cijfers van onze partner onderzocht. Dit zijn zowel cijfers van de politie, het Veiligheidshuis, bureau Halt en onze eigen cijfers met betrekking tot het aantal waarschuwingen en sluitingen van henneppanden. Daarnaast is er een evaluatie gedaan over de jeugdaanpak. Dit is geen kwantitatieve analyse, maar een kwalitatieve analyse. Echter, wel in meerdere opzichten relevant voor het nieuw te vormen beleid. Daarom is er voor gekozen om deze toch mee te nemen.

5.1 Cijfers politie

Categorie	2018	2019	2020	2021	Juni/2022
Overlast personen met verward gedrag	253	230	264	305	152
Meldingen overlast jeugd	151	199	462	350	107
Diefstal/inbraak woning	107	115	105	44	25
Drugs/drankoverlast	97	99	138	85	31
Drugshandel	31	43	29	19	6
Horizontale fraude	144	182	304	261	89
Cybercrime	3	2	22	44	14

In deze tabel is een aantal cijfers van de politie te zien. Uiteraard zijn dit niet alle cijfers, maar de cijfers die van belang zijn voor het opstellen van een nieuw integraal veiligheidsbeleid. Ook zijn de cijfers niet uniek. Dat wil zeggen: een persoon kan voor meerdere mutaties zorgen of er is opgeroepen om laagdrempelig te melden, zodat een beter beeld van de situaties geschetst kan worden.

Met betrekking tot de categorie overlast van personen met verward gedrag is nog steeds een toename te zien. Dit blijft dus nog steeds een aandachtspunt. Ook de cijfers van cybercrime laten een stijging zien, maar daarentegen is de horizontale fraude (cybercrimevorm: fraude tussen burgers onderling, zoals babbeltrucs, WhatsApp fraude of marktplaats fraude) weer wat aan het dalen. Op het gebied van jeugd schommelen de cijfers. Deze worden uitgebreider besproken in de evaluatie jeugdaanpak.
Alle andere categorieën laten een flinke daling zien in de cijfers.

5.2 Cijfers VGGM meldpunt Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (WvGGZ)

Categorie	2020	2021
Crisisbeoordeling 'horen'	1	0
Meldpunt WvGGZ (verkennend onderzoek naar zorgmachtiging)	13	1
onderzoeken doorgezet naar de Officier van Justitie	5	0

In bovenstaande tabel staand de cijfers gepresenteerd zoals wij deze van meldpunt Wet Verplichte GGZ hebben ontvangen. Aangezien de WvGGZ pas in werking is getreden op 1 januari 2020 ziet u ook nog slechts twee jaren gepresenteerd. Zoals u kunt zien is het aantal meldingen en verkennende onderzoeken in jaar 2021 ten opzichte van jaar 2020 fors gedaald voor onze gemeente. Dit heeft vooral een oorzaak in het feit dat in 2020 nog veel meldingen werden aangevraagd vanuit GGZ zorginstellingen terwijl deze instellingen zelf een aanvraag voor (verlening) van een zorgmachtiging kunnen indienen bij de officier van Justitie en dit niet via meldpunt WvGGZ hoeft te verlopen. In 2021 is duidelijk te merken dat GGZ instellingen rechtstreeks aanvragen doen voor een verkennend onderzoek.

	2018	2019	2020	2021	2022 (tot okt)
Inzet WvGGZ door burgemeester	-	-	9	11	6
Inzet BOPZ* door burgemeester (voorloper WvGGZ)	3	13	-	-	-

*BOPZ: Bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen

5.3 Cijfers Stichting Veilig Thuis

Categorie	2019	2020	2021	t/m mei 2022
Adviezen	228	228	196	80
Ondersteuning	22	28	22	14
Meldingen	220	260	250	98
Onderzoeken	17	22	14	8
V&V	12	14	14	10
Tijdelijk Huisverbod	5	5	13	1

Bovenstaande aantallen komen voort uit de diverse jaarverslagen van Stichting Veilig Thuis Gelderland Midden en de vijfmaanden rapportage 2022. We zien een redelijk stabiel beeld over de jaren. We zien in vergelijking tot onze regio gemeenten dat in verhouding veel meldingen ontvangen worden en adviezen gegeven wordt maar dat het aantal onderzoeken en trajecten Vervolg&Verder wat uit deze meldingen voort komt een groot verschil in aantallen laat zien. Dit betekent dat hierdoor goed zicht is op onveilige situaties binnen gezinnen en dat hierop door o.a. inzet van hulpverlening in een

betrekkelijk vroegtijdig stadium de veiligheid in deze gezinnen herstelt kan worden. Hierdoor zijn zwaardere maatregelen zoals onderzoek minder vaak nodig.

5.4 Cijfers Veiligheidshuis 2019-2021

Voor de cijfers van het Veiligheidshuis wordt het jaarverslag gebruikt van het Veiligheidshuis Gelderland-Midden, in ons geval specifiek Regio Arnhem. In het Veiligheidshuis wordt complexe veiligheidsproblematiek behandeld, die om een multidisciplinaire en domein overstijgende aanpak vraagt. Het Veiligheidshuis is een netwerksamenwerking van primaire en secundaire partners met een vaste kern. Wie er deelneemt aan een multidisciplinair overleg wordt per casus bekeken en is dus maatwerk.

Casuïstiek	Aantal personen/casussen	Aantal personen/casussen	Aantal personen/casussen
Risicojeugd	5	6	2
Jeugdgroepen	0	0	0
Huiselijk geweld	6	11	12
Personen met verward gedrag	9	8	3
High impact crime	5	4	6
Nazorg ex-gedetineerden	50	32	40
Jeugdbeschermingstafel	20/16	22/16	15/9

5.5 Cijfers Halt

Bureau Halt is natuurlijk bekend van de Haltstraf, maar Halt doet ook heel veel preventieve werkzaamheden.

Halt preventiewerk

Al vele jaren verlenen wij Halt een subsidie om op alle scholen preventielessen te geven aan de jeugd om grensoverschrijdend gedrag te voorkomen. Deze lessen gaan onder andere over online veiligheid, jeugdcriminaliteit, groepsdruk, sexting en vuurwerk afsteken. In 2021 zijn er in totaal 47 lessen gegeven in het primair onderwijs en voortgezet onderwijs.

Halt-straf

Halt biedt jongeren de kans om hun strafbare gedrag recht te zetten zonder dat dit langdurige gevolgen heeft. Als een jongere de Halt-straf naar behoren afrondt, voorkomt hij op deze manier een justitiële aantekening.

Geslacht	2019	2020	2021
Man	21	7	18
Vrouw	9	7	1
Totaal	**30**	**14**	**19**

In deze tabel is te zien dat het aantal Halt-straffen schommelt. Er is geen duidelijk trend te zien. Wel is het meestal om jongens gaat die de overtredingen begaan. 2020 is daar dan een uitzondering in.

Leeftijd	2019	2020	2021
13	1	3	3
14	6	3	2
15	2	3	8
16	7	1	4
17	12	3	2
18+	2	1	-
Totaal	**30**	**14**	**19**

In deze tabel is te zien dat met name vanaf 13 jaar de aantal Halt-straffen toenemen. Dit ligt in lijn met de experimentele fase waarin jongeren van die leeftijd zich bevinden.

Feit categorie	2019	2020	2021
Baldadigheid	5	1	4
Diefstal	-	7	1
Vermogensdelicten	11	-	-
Vuurwerkovertreding	3	-	-
Overig	9	4	-

In deze tabel is te zien dat vermogensdelicten (fraude en oplichting) en diefstal er uit springen. Een trend kan echter niet direct geduid worden.

5.6 Cijfers gemeente

Cijfers ondermijning

	2019	2020	2021	2022 (tot aug)
Aantal bestuurlijke rapportages hennep/harddrugs	22	10	5	1
Aantal waarschuwingen opiumbeleid	3	2	1	1
Aantal sluitingen panden	3	2	1	0
Aantal bestuurlijke rapportages drugshandel	0	0	2	0
Last onder dwangsom n.a.v. drugshandel	0	0	2	0

In bovenstaande tabel is het aantal bestuurlijke rapportages opgenomen rondom hennep en harddrugs in woningen of bedrijfspanden en drugshandel op straat. Naar aanleiding van het Opiumbeleid (wet Damocles) dat de gemeente heeft vastgesteld zijn er waarschuwingen, sluitingen of last onder dwangsommen uitgegaan. Niet alle woningen waar hennep in aangetroffen wordt, worden gesloten. Met de woningbouwcorporatie is afgesproken dat bij het aantreffen van een hennepkwekerij het huurcontract wordt ontbonden, of dat die procedure in gang wordt gezet.
In de tabel is een dalende lijn te zien. Wat hiervan de oorzaak is kunnen wij niet achterhalen.

Cijfers toezicht & handhaving

Net zoals voorgaande veiligheidsanalyses zijn er geen cijfers over de inzet van het team toezicht en handhaving. Hier gaat verandering in komen doordat de gemeente dit jaar met het systeem Fixi is gestart. Met deze applicatie is het wel eindelijk mogelijk om cijfers uit te draaien. Ook specifiek op thema's. Eerder gebruikten we alleen de Meldingen Openbare Ruimte (MOR) en daarin zat alles verzameld, van overhangend groen, een losliggende stoeptegel tot overlast van jeugd. Handmatig bijhouden van deze meldingen is niet te doen.

6. Voorgestelde prioriteiten integraal veiligheidsbeleid 2023-2026

Nu de analyse zo goed mogelijk gemaakt is op basis van de beschikbare cijfers, beleidskaders en plannen van de afgelopen jaren, wordt steeds scherper waar de komende jaren de knelpunten verwacht worden. Waar wijzen de cijfers ons naar toe? Maar ook steeds meer: waar brengt de actualiteit ons? Het kenmerk van werken bij team Veiligheid is dat rampen of crises op onverwachte momenten komen en altijd meer tijd in beslag nemen dan verwacht.

Aan de hand van deze analyse komen we in ieder geval tot de volgende prioriteiten:

1. Zorg & veiligheid
2. Ondermijning
3. Digitale criminaliteit

Samen met de ketenpartners worden deze thema's verder doorgesproken en stellen we ook de vraag of we een thema missen. De uitwerking hiervan is het nieuwe integraal veiligheidsbeleid 2023-2026.